

Notat til Vandråd om indsatser

Dato: 04-06-2014
Sagsnr.: 09.00.06-A30-1-14
Henv. til: Mads Nedergaard
Natur og miljø
Direkte tlf.: 9611 7822
Afdeling tlf.: 9611 7500
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Vandråd Nissum Fjord udbad sig på mødet den 27. maj 2014 en yderligere beskrivelse af kommunernes begrundelse for valg af virkemidlerne restaurering af ådal og okkerbassin samt forslag til mulige okkerindsatser.

Sekretariatet har indsamlet nedenstående beskrivelse fra de relevante kommuner:

Lemvig Kommune - Restaurering af hel ådal – Fåremølle Å

Lemvig Kommune foreslår, at der på en delstrækning o8800_b på 2,6 km af Fåremølle Å nord for Fåre anvendes virkemiddel "Restaurering af hele ådale".

Indsatsen indebærer, at der genskabes naturlig dynamik og sammenhæng mellem land og vand i ådalen. Det gøres ved at genslynge vandløbet og hæve det op i terræn, så vandløbet kommer i kontakt med de omkringliggende arealer samt at intensivere landbrugsdriften i å-dalen, så arealerne ned til vandløbet, hverken dyrkes eller drænes, men får mulighed for tidvise oversvømmelser.

Fåremølle Å løber på strækningen i en lige gravet kanal omtrent en meter under terræn. Vandløbet er plaget af sandvandring, ringe fysiske forhold og okkerbelastning, med pindsvineknop som den dominerende vandløbsplante. Det indebærer, at tilstanden for fisk og smådyr er for dårlig til at opfylde målet om god tilstand.

Fordelen ved at restaurere hele ådalen er, at man ved at hæve vandløbet op nær terræn løser okkerproblemet. Ved genslynge og udlægning af grus begrænses sandvandringen, og samlet set giver det gode fysiske forhold, så smådyr og fisk kan finde leve- og gydesteder i vandløbet. Samtidig giver det økonomisk mulighed for at udtage omkringliggende arealer af drift.

Alternativet til at restaurere hele ådalen er at genslynge og udlægge groft materiale – til omtrent halv pris. Derved risikeres, at man ikke løser okkerproblemet eller, hvis man hæver vandløbet op i terræn for at løse okkerproblemet, da ikke har de samme økonomiske mulighed for at tage de omkringliggende arealer ud af drift og afbryde dræn.

Alle strækninger i Fåremølle Å nord for Fåre er i risiko for ikke at nå målsætningen om god tilstand inden 2021. Kommunen foreslår derfor indsatser i det meste af vandløbet. På delstrækningerne opstrøms "restaurering af hel ådal" ønsker vi at genslynge og udlægge groft materiale og i tilløbet "Glarbjerg Bæk" at genslynge det nederste stræk samt plante træer langs vandløbet. På disse strækninger er okkerproblemerne ikke udtalte og derfor kan man "nøjes" med at genslynge og udlægge grus og stadig forvente god effekt. I Møltrup grøft foreslås udlægning af groft materiale.

Nedstrøms Fåre er vandløbet i god tilstand. Med de foreslåede indsatser forventer vi at hele Fåremølle Å kommer i god tilstand for både smådyr, fisk og planter.

Struer kommune - okkeranlæg i Hestbæk-Riskær Bæk

Det er konstateret, at der ca. 50 m nedstrøms Vilhelmsborgvej, nedenfor et gammelt Thomson overfald, udledes store mængder okkerholdigt vand.

Okkervandet kommer fra et Ø40 drænudløb. Vandløbet skifter tydeligt karakter fra at være klarvandet opstrøms uden okker på sten og vandplanter, til at der er en tydelig belægning og aflejring nedstrøms drænudløbet. Drænudløbet er angivet på de gamle drænkort.

Ca. 12 km vandløb menes at blive forbedret ved denne indsats.

Vandløbet er besigtiget d. 3. juni 2014.

Der kan eventuelt være et drænudløb mere, hvor der kunne være en okkerudledning. Men dette kræver nærmere undersøgelse.

Herning Kommune – Restaurering af ådal, Idom Å samt okkerbassin ved Hodsager Lilleå

1. Etablering af ådalen ved Idom Å i Herning Kommune, ønskes ikke gennemført.

Sekretariatet skal her bemærke at der således frigives 2.090.000 kr. som kan fordeles på andre steder -

2. Den udpegede okkerindsats i Hodsager Lilleå vil blive gennemført med 2-3 okkeranlæg ved tilløb til vandløbet. Vi har tidligere fået udarbejdet en okkerrapport for systemet, hvor det er tydeligt at det er primært 3 tilløb, der bidrager som punktkilder til okkerbelastningen i Hodsager Lilleå.

Potentialet for vandløbet for målopfyldelse er fint - i og med at størstedelen af de vandløbsnære arealer er ekstensivt drevet og faldet er godt. Variationen i de fysiske forhold kan forbedres, men udfordringen i forhold til okker i vandløbet er en betydelig faktor for manglende målopfyldelse.

Ved en reduktion af okkerbelastningen og den voldsomme udfældning med jernbakterier forventes det at sammensætningen af makrofyter og vandløbsfauna forbedres væsentligt.

Indsatsen i Hodsager Lilleå vil forbedre vandkvaliteten på 8336 meter nedstrøms.

Alternative forslag til Okkerbassin

Herning Kommune Lillekær Bæk/Hallund Bæk

Vandområde 08727 Etablering af okkeranlæg nedstrøms Ommosevej på den strækning, hvor vandløbet er vandførende hele året (den øverste strækning er tør i sommerperioden) Vandløbet har et fint potentiale til målopfyldelse hvis vandkvaliteten forbedres. Der er et godt fald på strækningen, hvor der dog er nogle mindre styrt som skal fjernes (udlægning af sten). Forventningen vil være en væsentlig forbedring af forekomsten af makrofytter og vandløbsfauna (som er yderst ringe pt.). Strækningen nedstrøms okkeranlægget: 4 km.

Holstebro Kommune - Morrebæk

08740 Tvis Å Varhede Å

Det nuværende anlæg vil kun forbedre sin effektivitet ved at forøge bassinstørrelsen til gavn for Tvis å – forbedringerne vil have betydning for 7-8 km, omfattende den nederste del af Morrebæk samt Tvis Å

Lemvig Kommune:

Dride Å, vandområde 06804_x (Fruer Bæk) og evt. 06791 Dalgård Bæk (Ringelhøj Bæk). Begge vandløbsstrækninger ligger syd for, og løber sammen med, Flynder Å med udspring i sydøstligt hjørne af Klosterheden.

Med venlig hilsen

Mads Nedergaard
Biolog